

LICG HUISDIERENBIJSLUITER

Dé handleiding voor het houden van huisdieren

Serie kleine huisdieren

Konijn

Oryctolagus cuniculus

Het konijn behoort tot de familie van de haasachtigen (Lagomorpha). Een konijn is dus, in tegenstelling tot wat veel mensen denken, geen knaagdier. De haasachtigen hebben achter hun bovenste snijtanden nog twee kleine tandjes staan, de stiftanden. De onderste snijtanden slijten hier tegen af. Knaagdieren hebben deze extra tandjes niet. Konijnen hebben lange oren en grote, sterke achterpoten. Ze zijn snel en wendbaar. Het wilde konijn heeft een grijsbruin gekleurde vacht met een lichte buik. De onderzijde van de staart is wit.

Als u overweegt om een konijn als huisdier te kopen, is het belangrijk dat u zich van tevoren goed laat informeren. Deze huisdierenbijsluiter kan daarbij helpen.

Verskillende varianten

Er zijn ongeveer vijftig verschillende konijnenrassen. Deze onderscheiden zich onder andere door vachtkleur, vachtlengte, bouw en formaat. Er bestaan bovendien konijnen met rechtopstaande oren maar ook met hangoren. Kleine rassen, zoals bijvoorbeeld de Nederlandse hangoordwerg, wegen ongeveer één kilo. Een Vlaamse reus kan daarentegen wel acht kilo wegen. Vaak zijn de kleine konijnen wat feller en schrikachtiger dan hun grote soortgenoten.

Natuurlijk gedrag

In de natuur leven konijnen in grote groepen in grasland, duinen of heidegebieden. Ze zetten hun territorium af met keutels, plasjes en door hun kin langs voorwerpen te wrijven. In de groep is een hiërarchie aanwezig. Konijnen hebben zelfgegraven holen en gangenstelsels met meerdere uitgangen, maar brengen veel tijd boven de grond door met voedsel zoeken, rennen en spelen. Ze eten vooral in de nacht en ochtend. Midden op de dag rusten ze. Konijnen vinden het prettig om bij elkaar te liggen en elkaars vacht te verzorgen.

Huisvesting

Konijnen zijn echte groepsdieren. Ze leven niet graag alleen: houd daarom minstens twee konijnen samen in een hok. Als u twee mannetjes neemt, is de kans

groot dat er vechtpartijen uitbreken wanneer ze volwassen worden. Een ongecastreerd mannetje en een vrouwtje in één hok geeft hele andere gevolgen: jonge konijntjes. Een mannetje en een vrouwtje is meestal de beste combinatie, maar laat dan in elk geval het mannetje castreren. Twee vrouwtjes of gecastreerde mannetjes kunnen vaak goed samenleven, zeker als ze op neutraal terrein (dus buiten het hok) rustig aan elkaar kunnen wennen en voldoende ruimte hebben. Zet echter nooit twee vreemde volwassen konijnen zomaar bij elkaar, ze kunnen elkaar flink verwonden.

De grootte van het hok hangt af van het formaat van de konijnen en hun aantal. Twee kleine konijnen kunnen met 150 x 60 x 60 centimeter goed uit de voeten. Een konijn moet in zijn hok kunnen lopen en rechtop kunnen zitten.

Konijnen kunt u prima buiten houden. Als u konijnen buiten wilt laten leven, zet ze dan voor het eerst buiten in de zomer. Als ze buiten gewend zijn, ontwikkelen ze een wintervacht waarmee ze stevige vrieskou kunnen weerstaan. Zorg er wel voor dat de konijnen zich warm kunnen ingraven in bijvoorbeeld een dikke laag stro en dat het binnenhok water- en winddicht is. Plaats het hok zo dat er geen ijskoude noordenwind in kan blazen, en zo dat de konijnen 's zomers de schaduw op kunnen zoeken. Konijnen kunnen slecht tegen temperatuurschommelingen. Het is daarom niet verstandig om een buitenkonijn 's winters steeds naar binnen te halen.

Het gelukkigst zijn konijnen in een buitenhok waar ze vrije uitloop hebben, of in een binnenhok waar ze dagelijks ook een paar uur uit mogen. Laat een konijn echter nooit zonder toezicht los in huis. Elektriciteitskabels leveren gevaar op:

werk ze bijvoorbeeld weg in kabelgoten, want u kunt uw konijn niet afleren eraan te knagen!

Zorg in de buitenren voor een ondergrond van bijvoorbeeld deels tegels, deels zand of gras, en breng een laag gaas aan een eind onder de grond om te voorkomen dat het konijn zich een weg naar de vrijheid graaft. Zorg er ook voor dat er geen katten of roofvogels van bovenaf in de ren kunnen komen! Als het hok binnen staat, mag het niet op de tocht, bij een verwarmingsbron of in de zon staan. Als bodembedekker in het binnenhok is een laag kranten met daarop stro of hooi geschikt. U kunt ook een onderlaag van bodemmateriaal op basis van maïs of hennep gebruiken. Zaagsel is ongeschikt, dit is vaak stoffig en er zit naaldhout in, waaruit giftige dampen kunnen ontstaan. Konijnen zijn heel schone dieren, ze doen hun behoefte het liefst in een vaste hoek van hun verblijf. In de hoek die uw konijn als toilet kiest, kunt u wat extra kranten of kattenbakvulling op de bodem leggen. U kunt ook een toiletbak neerzetten, bijvoorbeeld een speciale hoekbak, een afwasteil of de onderkant van een kattenbak. Hierin kunt u bodemmateriaal leggen zoals kattenbakkorrels of materiaal op basis van hennepvezel, afgedekt met hooi. Als u de keutels van de konijnen hier steeds in legt, kunt u de konijnen vaak leren om deze bak als toilet te gebruiken. Dit kan zowel buitenshuis als binnenshuis. Gebruik nooit klompvormende kattenbakvulling, dit kan verstopping veroorzaken als het wordt opgegeten. Pas ook op dat de korrels niet scherp zijn, dit kan de poten beschadigen.

Verzorgen en hanteren

Veel konijnen vinden het fijn om geaaid te worden, maar ze worden meestal liever niet opgetild. Als u een konijn wilt optillen, doe dat dan door één hand onder zijn lichaam te schuiven en met de andere hand zo veel mogelijk vel op de schouderbladen (dus niet in zijn nek!) te pakken. Gebruik uw onderste hand ter ondersteuning: schuif deze onder het achterwerk en druk het dier zachtjes tegen u aan. Til een konijn nooit op aan zijn oren of alleen aan zijn nekvel. Zorg ervoor dat het konijn niet kan spartelen, zijn achterpoten zijn zo sterk dat hij daardoor zijn eigen rug kan breken!

Kortharige konijnen moeten vooral tijdens de ruiperioden regelmatig gekamd worden. Omdat de vacht van langharige konijnen gemakkelijk gaat klitten, is het verstandig hen ook als ze niet ruien dagelijks te kammen. Houd er rekening mee dat de huid van konijnen gevoelig is; het trekken aan klitten is uit den boze. Bij de dierenspeciaalzaak zijn borstels te koop die geschikt zijn om de tere konijnenvacht mee te borstelen.

Ook moet u controleren of de nagels niet te lang worden en ze knippen als dat nodig is. Pas dan op dat u niet in het 'leven' knipt, het deel waar bloedvaten en zenuwen doorheen lopen. Bij witte nagels kunt u dit door de nagel heen zien schijnen, bij donkere nagels is dit lastiger. Laat het eventueel door uw dierenarts voordoen.

Maak het hok regelmatig schoon. Als het gaat stinken, bent u te laat! Ververs liefst dagelijks de bodembedekking in de toilethoek. Ververs elke dag het drinkwater en maak regelmatig het drinkflesje en de voerbakjes schoon.

Voeding

Een konijn is een planteneter en heeft behoefte aan heel veel vezels. Die zitten vooral in ruwvoer, zoals hooi en stro. Geef uw konijn daarom elke dag onbeperkt hooi. Ook gras en groenten bevatten vezels, maar wen uw konijn hier langzaam aan om diarree te voorkomen. Niet elke groente is geschikt, van gasvormende groenten zoals kolen, prei en dergelijke kan uw konijn erg ziek worden. Fruit en droog brood zijn weliswaar lekker, maar dikmakers. Het gezondst is het om, naast hooi, hardvoer te geven. Bij de dierenspecialzaak is biks (brokjes) en gemengd konijnenvoer te koop. Een groot voordeel van biks is dat het konijn alle voedingsstoffen binnenkrijgt in de juiste verhouding. Houd wel in gedachten dat hooi het hoofdvoedsel moet zijn. Geef een volwassen konijn niet meer dan 20 tot 40 gram brokjes per kilo lichaamsgewicht per dag zodat uw konijn niet te dik wordt. Een actief buitenkonijn heeft meer voer nodig dan een rustig binnenkonijn. Weeg het konijn eventueel om zijn gewicht bij te houden.

Konijnen eten een deel van hun keutels, de zogenaamde blindedarmkeutels, direct uit de anus op. In deze ontlasting zitten onmisbare voedingsstoffen. Vindt u deze zachte, glimmende trosjes keutels vaak terug in het hok, dan is de kans groot dat uw konijn teveel voer krijgt.

Konijnen vinden het lekker om op takken te knagen, bijvoorbeeld van wilgen. Dit geeft ze wat te doen, het is goed voor de tanden en het levert extra vezels op.

Een konijn moet onbeperkt vers water kunnen drinken. U kunt dit geven in een drinkflesje of in een stevige stenen bak.

Van jong tot volwassen dier

Konijnen zijn vruchtbaar vanaf drie tot vijf maanden. Vrouwtjes, ook wel voedsters of moeren genoemd, kunnen dan drachtig worden. Na 29 tot 33 dagen werpen zij een nest jongen. Een nest bestaat vaak uit drie tot acht jongen, maar kan ook groter zijn. De jongen worden kaal en blind geboren. Ze worden maar eens per dag door hun moeder gezoogd. Na drie weken komen ze uit het nest, maar pas na zes tot zeven weken zijn ze oud genoeg om hun moeder te verlaten. Houd er rekening mee dat de moeder direct na de worp weer vruchtbaar is. Een konijn kan gemiddeld zo'n acht jaar oud worden.

Ziekten en erfelijke aandoeningen

Een gezond konijn is een actief, opletend dier dat graag eet en een schone en droge vacht heeft. Aanwijzingen dat uw konijn ziek is, zijn: lusteloosheid, niet willen eten, vuile ogen, een vuile neus, een vieze vacht rond de anus, kwijlen, jeuk, kale plekken en het schuin houden van de kop. Een belangrijke aanwijzing over de gezondheid van uw konijn zijn de keutels. Zijn deze klein en hard dan wijst dit op een naderende verstopping, te zachte, natte keutels wijzen op darmklachten. Vaak wordt dit veroorzaakt door verkeerde voeding. Ook andere gezondheidsproblemen, zoals olifantentanden (te lange tanden) en vetzucht, kunt u deels voorkomen door een verantwoorde voeding met voldoende ruwvoer.

U kunt uw konijn laten inenten tegen de dodelijke ziekten myxomatose en VHD. Vrouwtjeskonijnen hebben op latere leeftijd een vrij grote kans op baarmoederkanker of -ontstekingen. Deze problemen zijn te voorkomen door voedsters, liefst voor de leeftijd van twee jaar oud, te laten

castreren. Raadpleeg in geval van ziekte of een vermoeden daarvan altijd uw dierenarts. Als uw konijn niet eet, moet u dezelfde dag nog naar de dierenarts gaan: te lang wachten kan dodelijk zijn.

Benodigde ervaring

Voor het op een verantwoorde wijze houden van dit huisdier is geen specifieke ervaring nodig. Toch zijn konijnen geen gemakkelijke huisdieren, omdat ze vrij gevoelig zijn voor voedingsfouten. Zorg er daarom voor dat u zich van tevoren goed informeert en dat u weet waar u op moet letten om uw konijn gezond te houden.

Kosten

U kunt een konijn kopen bij een gespecialiseerde fokker of dierenspecialzaak, maar er zijn ook konijnen van allerlei rassen en leeftijden te vinden bij asielen of een konijnen- en knaagdierenopvang. De gemiddelde aanschafprijs van een konijn ligt tussen de 5 en 50 euro. Dit is afhankelijk van het ras. De prijs van een konijnenhok varieert, maar begint bij ongeveer 50 euro. Een ren koopt u vanaf

ongeveer 30 euro. Voer kost vanaf ongeveer twee euro per kilogram. Hooi en stro kost vanaf één euro per kilogram. Prijzen zijn afhankelijk van de hoeveelheid die u koopt. Houd er rekening mee dat u soms met uw konijn naar de dierenarts zult moeten gaan, zowel voor de entingen als bij het vermoeden van ziekte.

Bijzonderheden

- Konijnen kunnen bijten, maar ze kunnen met hun achterpoten ook flink krabben als ze spartelen om weg te komen. Pak ze daarom voorzichtig op.
- Vrouwtjes die drachtig zijn kunnen agressiever dan normaal reageren.
- Sommige konijnen, vaak mannetjes maar soms ook vrouwtjes, 'sproeien', ofwel spuiten urine. Na castratie stopt dit meestal.
- De urine van konijnen is meestal dik en geel, maar kan ook oranje of zelfs rood zijn door kleurstoffen in de voeding, zoals worteltjes.
- Laat kleine kinderen nooit alleen met huisdieren!

Kijk voor de meest recente informatie op www.licg.nl

Het LICG is hét informatiepunt voor het 'houden van huisdieren'. Deze stichting geeft onafhankelijke en betrouwbare informatie over het op een verantwoorde wijze kopen en verzorgen van huisdieren. Deze informatie is op de meest recente inzichten gebaseerd en wordt bovendien wetenschappelijk getoetst. Door het bieden van informatie en het organiseren van campagnes, levert het LICG een bijdrage aan verbetering van de gezondheid en het welzijn van huisdieren in Nederland.

L I C G